

מדינת ישראל
משרד ההשכלה הגבוהה והמשלימה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשפ"א, 2020
היקף הבחינה : 2 יח"ל
מספר שאלון : 997102

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

אזרחות

מחווון

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה, בשאלון זה ארבעה פרקים:

פרק ראשון $30 = (3 \times 10)$ נקודות

פרק שני $40 = (2 \times 20)$ נקודות

פרק שלישי $10 = (1 \times 10)$ נקודות

פרק רביעי $20 = (2 \times 10)$ נקודות

סה"כ: 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין

ד. מלאו את הפרטים הבאים:

פרטי הנבחן:	פרטי מרכז ההשכלה:										
מספר הנבחן ברשימה: _____	שם המוסד: _____										
שם משפחה + פרטי: _____	שם היישוב: _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											שם מרכז הבחינה: _____

שם המעריך: _____
ציון הבחינה: _____

בהצלחה!

פרק ראשון (30 נקודות)

לפניכם עשר שאלות. עליכם לסמן את התשובה הנכונה ביותר (לכל תשובה נכונה 3 נקודות).

1. מה תפקידה של האופוזיציה במשטר פרלמנטרי?
 - א. לבקר את השלטון ולגרום להפלתו
 - ב. לעזור לממשלה לבצע את תפקידה
 - ג. לא להפריע לעבודת הכנסת

2. מהו רוב מוחלט?
 - א. הכרעות המתקבלות על פי מספר הקולות הרב ביותר של המשתתפים בהצבעה
 - ב. הכרעות המתקבלות על פי רוב הגדול מ-50% של המשתתפים שהיו צריכים להצביע
 - ג. הכרעות המתקבלות על פי רוב של 2/3 או יותר מהמשתתפים בהצבעה

3. משמעותו של עיקרון הפלורליזם:
 - א. עיקרון הכרעת הרוב מבטל את זכויות הפרט
 - ב. הכרה בשונות של הפרטים והקבוצות במדינה
 - ג. העברת רכוש הפרט לידי המדינה

4. הרכב הממשלה בישראל הוא:
 - א. חברי כנסת, יו"ר ושומרים
 - ב. ראש ממשלה ושרים
 - ג. הרמטכ"ל והחיילים

5. לפי הגישה הסוציאל דמוקרטית, רמת המעורבות של המדינה בחיי הפרט היא:
 - א. גבוהה יחסית
 - ב. נמוכה יחסית
 - ג. אין קשר בין מדיניות סוציאל-דמוקרטית לבין רמת המעורבות

6. אילו מהתפקידים הבאים אינו תפקידה של הכנסת?
- א. להרכיב את הממשלה ולקבוע את תפקידי השרים
 - ב. לחוקק חוקים
 - ג. לבחור את נשיא המדינה
7. ערעור על פסק דין שניתן בבית המשפט המחוזי ניתן להגיש ל:
- א. בית משפט לתעבורה
 - ב. בית משפט מחוזי
 - ג. בית משפט עליון
8. הממשלה היא:
- א. הרשות השופטת
 - ב. הרשות המחוקקת
 - ג. הרשות המבצעת
9. משמעות שלטון החוק היא:
- א. כל תושבי המדינה שווים בפני החוק
 - ב. רק אזרחי המדינה שווים בפני החוק
 - ג. רק העובדים הזרים שווים בפני החוק
10. פיקוח בלתי פורמלי מהו?
- א. בחירה של נציגים ומוסדות של השלטון, ונציגים אלו מייצגים את רצון הבוחרים
 - ב. התאספות של האזרחים שמקיימים דיון בבעיות סדר היום ושותפים בהחלטות
 - ג. אמצעי תקשורת הפגנות ושביתות

פרק שני (40 נקודות)

עליכם לענות על שניים מתוך ארבע השאלות 11 - 14 (לכל תשובה מלאה 20 נקודות).

11. הכנסת בישראל

- א. ציינו והסבירו שניים מתפקידי הכנסת בישראל. (10 נק')
- א. יש לקבל תשובות הכוללות שניים מהתפקידים הבאים: חקיקת חוקים, פיקוח על הממשלה, בחירת בעלי תפקידים ואזון קשבת לעם.
- ב. ציינו והסבירו הבדל אחד בין עבודת הכנסת במליאה לעומת העבודה בוועדות הכנסת. (10 נק')
- ב. יש לקבל תשובות הכוללות אחד מההבדלים הבאים (יתקבלו גם הבדלים נוספים): מספר המשתתפים / פומביות / השתתפות גורמים נוספים כגון נציגי הממשלה, אנשי מקצוע והציבור.

12. אזרחות בישראל

- א. ציינו והסבירו שניים מהדרכים לקבלת אזרחות בישראל. (10 נק')
- א. יש לקבל תשובות הכוללות שניים מהדרכים הבאות: מכוח חוק השבות / מכוח הישיבה / מכוח הלידה / מכוח ההתאזרחות / מכוח ההענקה.
- ב. תארו והסבירו מטרה אחת של חוק השבות. (10 נק')
- ב. חוק השבות מאפשר לכל יהודי לעלות לישראל ולקבל בה אזרחות ובכך הוא מבטא את היותה של מדינת ישראל מדינת הלאום של העם היהודי.

13. גלובליזציה

- א. ציינו והסבירו שניים מהגורמים לתהליכי הגלובליזציה. (10 נק')
- א. יש לקבל שניים מהגורמים הבאים (יתקבלו גם גורמים נוספים): התפתחות טכנולוגית התפתחות התחבורה / תהליכים פוליטיים - כלכליים.
- ב. ציינו והסבירו שניים מדרכי הביטוי של הגלובליזציה. (10 נק')
- ב. יש לקבל שניים מדרכי הביטוי הבאות (יתקבלו גם דרכי ביטוי נוספות): היבט כלכלי: מסחר בין מדינות, הקמת גופים כלכליים בינלאומיים / היבט תרבותי / היבט אנושי: הגירת עבודה.

א. צינו והסבירו שתיים מהדרכים להיותה של הרשות השופטת בלתי תלויה. (10 נקי'
א. ניתן לקבל הבדל אחד מההבדלים הבאים (יתקבלו גם הבדלים נוספים): הרכב השופטים,
מיקום בית המשפט, ערכאה, נושאים ותוצאות ההליך המשפטי.

צינו והסבירו שניים מהדרכים להגנה על הזכות להליך הוגן. (10 נקי'
ב. הזכות להליך הוגן: כל אדם זכאי להליך משפטי הוגן, ואדם הוא חף מפשע עד שלא
הוכחה אשמתו. (דוגמות יתקבלו גם דוגמות נוספות): אדם זכאי לדעת במה הוא
נאשם ולראות מהן הראיות נגדו, ייצוג ע"י עורך דין/ זכות לערעור/ שופטים בלתי
תלויים.

פרק שלישי (10 נקודות)

עליכם לענות על שאלה אחת בלבד מן השאלות 15 - 16 (לכל תשובה מלאה 10 נקודות).

15. מדינת ישראל החליטה על סגר ולא אפשרה יציאה מהבית לכל תושבי המדינה. היציאה אפשרית רק לעבודה חיונית.

א. ציינו והסבירו באיזו זכות פגעה המדינה. (5 נק')

א. חופש התנועה - לכל אדם הזכות לנוע ממקום למקום

ב. נמקו את תשובתכם על פי האירוע. (5 נק')

ב. מדינת ישראל החליטה על סגר ולא אפשרה לאזרחים לצאת מביתם ובכך פגעה בחופש התנועה של האזרחים.

16. בכניסה לסופר עומד שומר ובודק חום להאנשים הנכנסים לחנות. השומר לא מאפשר לאף אדם להיכנס לחנות ללא בדיקה. אדון שלא הסכים לבדיקת חום לא נכנס לחנות.

א. ציינו והסבירו באיזו זכות עוצר עובד החנות כל אדם שנכנס ובודק את החום. (5 נק')

א. הזכות לחיים וביטחון-זכות טבעית ובסיסית הקובעת שלכל אדם יש זכות לחיות בביטחון ללא חשש מפגיעה פיזית או נפשית מידי השלטונות או מידי בני אדם אחרים.

ב. נמקו את תשובתכם על פי האירוע. (5 נק')

ב. השומר בסופר בודק חום לכל האנשים הנכנסים לחנות כדי לשמור על ביטחונם של באי החנות והעובדים כדי למנוע בצורה זו הדבקה.

פרק רביעי (20 נקודות)

עליכם לענות על שתיים מתוך ארבע השאלות 17 - 20 (לכל תשובה מלאה 10 נקודות).

17. ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית

- א. הציגו והסבירו שני מוסדות המבטאים את אופייה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. (5 נק')
א. יש לקבל תשובות הכוללות שניים מהמוסדות הבאים (יתקבלו גם מוסדות נוספים):
הכנסת/ משרד הקליטה/ הסוכנות היהודית/ קרן קיימת לישראל/ הרבנות הראשית/
בתי דין רבניים/ מועצות דתיות/ משרד לשירותי דת.
- ב. הציגו והסבירו שני חוקים המבטאים את אופייה של מדינת ישראל כמדינה יהודית. (5 נק')
ב. יש לקבל תשובות הכוללות שניים מהחוקים הבאים (יתקבלו גם חוקים נוספים): חוק
המצות/ חוק איסור גידול חזיר/ חוק בתי הדין הרבניים/ חוק שעות עבודה ומנוחה/
חוק זיכרון השואה והגבורה/ חוק יסודות המשפט.

18. נשיא המדינה

- א. ציינו והסבירו שניים מתפקידו של הנשיא בישראל. (10 נק')
א. יש לקבל תשובות הכוללות שניים מהתפקידים הבאים (יתקבלו גם תפקידים נוספים):
חתימה על חוקי הכנסת/ הטלת תפקיד הרכבת הממשלה על מועמד מחברי הכנסת/
הענקת כתבי אמנה של נציגים דיפלומטים של מדינת ישראל/ קבלת כתבי אמנה של
דיפלומטים זרים/ חתימה על אמנות עם מדינות לאחר שאושרו בכנסת/ הענקת תוקף
רשמי למינוי בעלי תפקידים, כגון, שופטים ונגיד בנק ישראל.
- ב. הציגו והסבירו את הדרך בה נבחר נשיא בישראל. (10 נק')
ב. כל אזרח ישראלי כשיר להיות מועמד לנשיא המדינה, בתנאי שלפחות עשרה חברי כנסת
יתמכו במועמדותו. מי מבין המתמודדים שקיבל את קולותיהם של לפחות 61 מבין כל
חברי הכנסת, נבחר לנשיא. אם אין רוב למועמד אחד יתקיים סיבוב הצבעה נוסף בין
המועמדים המובילים, כך עד שיהיה מועמד שיזכה ברוב הקולות. הבחירה לנשיא היא
חשאית. הנשיא נבחר לשבע שנים ולכהונה אחת.

- א. ציינו והסבירו שניים מתפקידי הרשויות המקומיות בישראל. (5 נק')
 ב. יש לקבל שניים מהתפקידים הבאים: קידום ופיתוח היישוב כלפי הממשלה ומוסדות השלטון/ אספקת שירותים ממלכתיים חינוך, רווחה, דת, כיבוי אש/ אספקת שירותים מקומיים - ניקיון, שילוט, ביוב, כבישים, בינוי, רישוי עסקים.
- ב. ציינו והסבירו שניים מתפקידיה של ועדה קרואה. (5 נק')
 ב. ועדה קרואה היא ועדה הממונה על ידי שר הפנים לניהול ענייני הרשות המקומית, במקרים שבהם תפקוד הרשות לקוי או אינו מתבצע כראוי (שחיתויות, גירעון תקציבי וכדומה). הוועדה הקרואה תופסת את מקומם של ראש הרשות וחברי מועצת הרשות ומנהלת את ענייני הרשות עד למועד הבחירות.

המיעוטים ישראל

- א. הציגו והסבירו שתיים מהסיבות לשינוי שחל בחברה הערבית בישראל מחברה מסורתית לחברה מודרנית. (5 נק')
- א. יש לקבל שתיים מהסיבות הבאות (יתקבלו גם סיבות נוספת): חוק חינוך חובה ועליית ערך ההשכלה, שינוי במעמד האישה ועוד.
- ב. הציגו והסבירו שני מאפיינים עיקריים של אחת מקבוצות המיעוט בישראל. (5 נק')
- ב. שני מאפיינים של אחת הקבוצות הבאות: ערבים, דרוזים, בדואים וצ'רקסים.

בהצלחה!